นาค.....กับปรากฏการณ์บั้งไฟพญานาค

นำเสนอเมื่อ : 3 ต.ค. 2552

เอาเกร็ดความรู้เรื่องพญานาคมาเล่าสู่ฟัง ก่อนจะถึงวันออกพรรษาค่ะ .....

บั้งไฟพญานาค - ความเป็นมา

ปรากฏการณ์บั้งไฟพยานาค หรือปรากฏการณ์ที่มีลูกไฟพุ่งขึ้นจากกลางแม่น้ำโขงในคืนวันเพ็ญเดือน 11 หรือคืนวันออกพรรษา คล้ายมีคนจุดพลุไฟขึ้นมา มีลักษณะเป็นลูกไฟขนาดที่มองเห็นจากริมฝั่งโตประมาณผลมะนาว แสงของดวงไฟจะมีสี "แดงอมชมพู" หรือที่เรียกกันว่า "สีบานเย็น" การเกิดดวงไฟนี้จะอยู่ประมาณช่วงโพล้เพล้หลังพระอาทิตย์ตกดิน ดวงจันทร์กำลังจับขอบฟ้าพอดี และจะขึ้นถี่มากครั้งละ 3 - 7 ลูกในคราวเดียวกันในช่วงที่พระจันทร์เริ่มลอยเด่นประมาณ 20 องศาจากการคาดคะเนการทำมุมกับแนวขอบฟ้า

สภาพบรรยากาศที่พอเหมาะกับการเกิดลูกไฟหรือบั้งไฟพยานาคจะต้องมีความชื้นสัมพัทธ์ต่ำ รู้สึกได้จากบรรยากาศรอบตัวเราต้องไม่อบอ้าว อากาศเย็นสบายและที่สำคัญท้องฟ้าต้องไม่มีเมฆมาบดบังดวงจันทร์ เพราะหลายครั้งที่ผู้เขียนไปสังเกตการณ์ หากปรากฏว่าปี่ไดดวงจันทร์โดนเมฆบัง ปีนั้นจะพลาดโอกาสชมลูกไฟที่วานี้แนนอน และองคประกอบอีกอยางหนึ่งที่ทำใหลูกไฟพุงขึ้นมาจากน้ำจำนวนมากและแหนอนว่าจะตองขึ้นในวันนั้นก็คือ วันที่พระจันทร์ "เต็มดวง" จริงๆ

มีแนวทางที่เราสามารถสังเกตได้ก็คือ ก่อนจะถึงวันออกพรรษาสักหนึ่งเดินให้ลองสังเกตการขึ้นของดวงจันทรในวันพระขึ้น 15 ค่ำ (ดูได้จากปฏิทิน) คือถ้าหากพระอาทิตย์ยังไม่ลับขอบฟ้า หรือเพิ่งจะลับขอบฟ้าไปฟ้ายังคงไม่ทันมืดสนิทดีนักแลวเราเห็นดวงจันทรโผลขึ้นมาทางตานตะวันออกละก็ นั่นละครับปีนั้นวันพระของเราดวงจันทรยังขึ้นไมเต็มดวง (เรื่องนี้เป็นความคลาดเคลื่อนทางปฏิทิน จันทรคติของไทย ผมไมทราบวาถึงขณะนี้มีการปรับแกตรงนี้หรือยัง) ตองรออีกหนึ่งวันคือวันแรม 1 ค่ำ ตามปฏิทินของไทยซึ่งจะไปตรงกับ วันพระขึ้น 15 ค่ำ ของประเทศลาวพอดี

วันนั้นพระจันทร์จะขึ้นประมาณเกือบ 19:00 น. หรือหนึ่งทุ่มตามเวลามาตรฐานของกรมอุทุกศาสตร์ กองทัพเรือ ดวงจันทร์จะกลมเกลี้ยงเด่นสงาอยู่บนท้องฟ้า นับจากเวลานี้ ทุกท่านที่ไปนั่งคอยชมจะพบกับปรากฏการณธรรมชาติที่ยิ่งหาขอยุติทางวิทยาศาสตรไมโดวา ทำไมตองเกิดขึ้น ณ คามเวลานี้ เป็นประจำทุกปีไมเคยขาด และตองเกิดตามลำน้ำโขงเฉพาะชวงของจังหวัดหนองคายเท่านั้น

แล้วจะชมกันอย่างไร....?

เนื่องจากปรากฏการณ์นี้มีขึ้นในช่วงเวลาวันออกพรรษาเท่านั้น ปีหนึ่งจะมีให้ชมกันเพียงหนึ่งครั้งและเป็นปรากฏการณ์ที่มีการประชาสัมพันธ์กันอย่างต่อเนื่องมาหลายปี ท่านที่คิดวาจะมาชมจึงควรจะติดตอองที่พักเสียแตเนิ่นๆเพื่อรับประกันวาจะได้รับความสะดวกในการพักผอนหลังจากเดินทางกลับมาจากการชม หรือทางที่ดีและงายที่สุดก็อาจจะทำการซื้อ " ทัวร์ แพคเกจ " ที่มีทั้งทัวรระดับประเทศและทัวรระดับทองถิ่นจัดบริการกันหลายเจา (ติดตอบริษัททองเที่ยวเหลานี้ได้จาก นิตยสารเพื่อแนะนำการทองเที่ยวได้ทั่วไป Website เพื่อการทองเที่ยว Portal site หรือ คลิ๊กที่นี่)

ช่วงวันออกพรรษาของทุกปี จะมีประเพณีอีกอย่างหนึ่งของทางจังหวัดหนองคายก็คือ ประเพณีการแข่ง " เรือยาว " ในแม่น้ำโขง มีการจัดแข่งขันสามวัน แบ่งออกเป็น เรือขนาดเล็ก ฝีพายไม่เกิน 30 คน เรือขนาดกลาง ฝีพายระหวาง 30 - 45 คน และเรือยาวขนาดใหญฝีพายไมเกิน 60 คน และวันสุดทายของการแขงขันจะเป็นการแข่งขันระหวาง ประเทศไทยและสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เป็นการเชื่อมสัมพันธระหวางบานพี่เมืองนอง จัดใหมีการแขงขันเป็นประจำทุกปีเป็นประเพณีและอีกอยางก็คงเพื่อเป็นการ " สืบสานวัฒนธรรม " ของชนชาวลุมน้ำโขงที่มีมานานนับพันปีสืบไป

นาค...เจ้าแห่งงู หรือ พญานาค

• พญานาค เป็นสัตว์มหัศจรรย์ ที่มีคุณสมบัติพิเศษ คือ สามารถแปลงกายได้ พญานาค มีอิทธิฤทธิ์ และมีชีวิตใกล้กับคน พญานาค สามารถแปลงเป็นคนได้ เช่นคราวที่แปลงเป็นคนมาขอบวชตับพระพุทธเจ้า ในหนังสือไตรภูมิพระรวง กลาวถึงนาคที่ชื่อ ถลชะ ที่แปลวา เกิดบนบก จะเนรมิตกายได้เฉพาะบนบก และนาคชื่อ ชลชะ แปลวา เกิดจากน้ำ จะเนรมิตกายได้เฉพาะในน้ำเทานั้น
• พญานาค ถึงแมจะเนรมิตกายเป็นอะไร แตในสภาวะ 5 อยางนี้ จะตองปรากฏเป็นงูใหญเชนเดิม คือ ขณะเกิด ขณะลอกคราบ ขณะสมสูกันระหวางนาคกับนาค ขณะนอนหลับ โดยไม่มีสติ และที่สำคัญ ตอนตาย ก็กลับเป็นงูใหญเหมือนเดิม
• .พญานาค มีพิษราย สามารถทำอันตรายผู้อื่นได้ด้วยพิษ ถึง 64 ชนิด ซึ่งตามตำนานกลาวว่า สัตว์จำพวกงู แมงป่อง ตะขาบ คางคก มด ฯลฯ มีพิษได้ ซึ่งก็ด้วยเหตุที่ นาคคายพิษทั้งไว้ แล้วพวกงูไปเลีย พวกที่มาถึงกอนก็เอาไปมาก พวกมาทีหลัง เชน แมงป่อง กับ มด ได้พิษนอย แตเอาหาง เอากันไปปายเศษพิษ จำพวกนี้จึงมีพิษนอย และพญานาคตองคายพิษทุก 15 วัน.
• พญานาค อาศัยอยู่ใตดิน หรือบาดาล คนโบราณเชื่อวาเมื่อบนสวรรคมีเทพเทวาอาศัยอยู่ลึกลงไปใตพื้นโลก ก็นาจะมีสิ่งมีชีวิตอาศัยอยู่ ในหนังสือไตรภูมิพระรวง กลาววา ที่ที่นาคอยู่นั้นลึกลงไปใต้ดิน 1 โยชน์ หรือ 16 กิโลเมตร มีปราสาทราชวังที่วิจิตรพิสดารไมแพสวรรค์ ที่มีอยู่ถึง 7 ชั้น เรียงซอน ๆ กัน ชั้นสูง ๆ ก็จะมีความสูยเหมือนสวรรค
• พญานาค สามารถผสมพันธุ์กับสัตวชนิดอื่นได้ แปลงกายแลวผสมพันธุ์กับมนุษยได เมื่อนาคตั้งทองจะออกลูกเป็นไข่เหมือนงู มีทั้งพันธุ์เศียรเดียว 3, 5 และ 7 เศียร สามารถขึ้นลง ตั้งแต่ใต้บาดาลพื้นโลก จนถึงสวรรค์ ในทุกตำนานมักจะกลาวถึงนาคที่ขึ้น-ลง ระหวางเมืองบาดาล กับเมืองสวรรค ที่จะแปลงกายเป็นอะไรตามที่คิด ตามสภาวะเหตุการณนั้น ๆ

จะเห็นวา พญานาค หรือ งูใหญ นั้นมีความเป็นมาและถิ่นที่อยู่เป็นสัดสวนในภพหนึ่งตางหาก จะมีเป็นบางครั้งที่มนุษยสามารถมองเห็นได้ พญานาค เป็นทั้งเอกลักษณ์ของความดี และความไม่ดี

พญานาค งูใหญ่ มีหงอน สัญลักษณ์แห่งความยิ่งใหญ่ ความอุดมสมบูรณ์ ความมีวาสนา และ บันไดสายรุ้งสู่จักรวาล เป็นผู้มีอิทธิฤทธิ์ จากการจำศีล บำเพ็ญภาวนา ศรัทธาในพุทธศาสนา ไม่เบียดเบียนผู้อื่น

งูใหญ่ หรือพญานาค เรามักจะพบเห็น เป็นรูปปั้นหน้าโบสถ ตามวัดตาง ๆบันไดขึ้นสูวัดในพุทธศาสนาภาพเรื่องราวที่เกี่ยวของ กับศาสนาพุทธอีกมากมาย และ นครวัดมหาปราสาท ถ้าเราจะสังเกต ก็คงจะเป็นที่ศาสนาพุทธ ทำไมมีเรื่องราวพญานาคมาเกี่ยวของมาก ติดตามกันตอไป

พญานาค หรือ งูใหญ่มีหงอน ในตำนานของฝรั่ง หรือชาวตะวันตก ถือวาเป็นตัวแทนของกิเลส ความชั่วร้าย ตรงข้ามกับชาวตะวันออก ที่ถือวา งูใหญ่ พญานาค มังกร เป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ พลังอำนาจ ชาวฮินดูถือว่า พญานาคเป็นผู้ใกล้ชิดกับเทพองคตาง ๆ เป็นเทพเจาแหงน้ำ เชน อนันตนาคราช ที่เป็นบัลลังกของพระนารายณตรงกับความเชื่อของลัทธิพราหมณห ที่เชื่อวา นาค เป็นเทพแหงน้ำ เชนปีนี้ นาค ให้น้ำ 1 ตัว แปลวา น้ำจะมาก จะทวมที่ทำการเกษตร ไรนา ถาปีไหน นาคให้น้ำ 7 ตัว น้ำจะนอย ตัวเลขขนาดให้น้ำจะกลับกันกับเหตุการณ เนื่องจาก ถานาคให้น้ำ 7 ตัว น้ำจะนอยเพราะนาคกลืนน้ำไว

นาค...เกี่ยวพันกับชีวิต น้ำ ธรรมชาติ

จะได้ยินอยู่เสมอว่า ปีนี้นาคให้น้ำเท่าไร กี่ตัว ฝนฟ้าดี หรือไม่ดี นาคให้น้ำสร้างความอุดมสมบูรณ์แก่สรรพชีวิตทั้งปวง พญานาค ที่อาศัยอยู่ในสวรรคใต้น้ำ ตามคติฮินดู พญาอนันตนาคราช แท่นบรรทมของพระนารายณ์ ที่นับถือเป็นเทพเจา พญานาค เปรียบได้กับทองน้ำทั้งหลายในจักรวาล นาคมีอิทธิฤทธิ์บันดาลให้ฝนตกหรือไมตกก็ได้ ตลอดจนสามารถแปลงกายเป็นเมฆฝนได้ พญานาค...เป็นที่มาของเมฆน้ำตาง ๆ อันหมายถึงผู้รักษาพลังแหงชีวิตทั้งหลาย ตามความเชื่อของชาวฮินดู เทวดาแหงน้ำ คือ วรุณและสาคร ที่ตางก็เป็นจอมแหงนาคราช นอกจากที่เกี่ยวของกับน้ำบนโลกแลว นาคยังเกี่ยวของกับน้ำในสวรรค์อีกด้วย คนโบราณเชื่อว่า สายรุ้ง กับ นาค เป็นอันเดียวกัน ที่เชื่อมระหวางโลกมนุษยกับโลกสวรรคขางหนึ่งของรุงจะดูดน้ำจากพื้นโลกขึ้นไปขางบน เมื่อถึงจุดที่สูงสุดก็จะปลอยน้ำลงมาเป็นฝนที่มีลำตัวของนาคเป็นทอสง

ในตำนานลังหนวัติ กลาวว่า เมื่อเจาเมืองสิงหฬวัติอพยพคนมาจากทางเหนือ พญานาคแปลงกายมาชวยชี้ที่ตั้งเมืองใหม และชอุโหอยู่ในทศพิธราชธรรม พอตุกกลางคืนก็ขึ้นมาสรางดูเมือง 4 ด้าน เป็น เมืองนาคพันธุ์สิงหนวัติ ตอมาเมื่อยกทัพปราบเมืองอื่นได้ และรวมดินแดนเขาดวยกัน จึงเปลี่ยนชื่อเป็น แควนโยนกนาคราช ที่เห็นโตชัดก็คือ ที่ปราสาทพนมรุง จะมีดูเมืองที่เป็นสระน้ำ 4 ดาน รอบปราสาทและมี พญานาค อยูดวย ตามความเชื่อของคนสมัยโบราณ นาคจะมีความหมายเป็นอยางอื่นไมได้นอกจากน้ำ เชน การสรางศาสนสถานไมวาจะเป็นอุโบสถ นาคที่ราวบันได จึงมี พญานาค ซึ่งตามความเป็นจริง (ความเชื่อ) การสรางตองสรางกลางน้ำ เพื่อให้ดูเหมือนวาศาสนสถานนั้นลอยอยู่เหนือน้ำ แตก็ไมตองสรางจริง ๆ เพียงแตมีสัญลักษณ พญานาค ไว เชน ที่ปราสาทพนมรุง จังหวัดบุรีรัมย เป็นตน

แมเกี่ยวกับชีวิตมนุษย ก็จะมีอยู่ในราศีเกิด เชนของคนนักษัตรปีมะโรง ที่มีความหมายถึง ความยิ่งใหญและพลังอำนาจ ที่มี พญานาค เป็นสัญลักษณ์

นาคใหน้ำ...พญานาค เป็นสัญลักษณแหงธาตุน้ำ "นาคใหน้ำ" เป็นเกณฑที่ชาวบานรูนละเขาใจดี ที่ใชวัดในแตละปี จำนวนนาคใหน้ำมีไมเกิน 7 ตัว ถาปีไหนอุดมสมบูรณ์มีน้ำมากเรียกว่า "นาคให้น้ำ 1 ตัว" แตหากปีไหนแหงแลงเรียกวาปีนั้น "มีนาคให้น้ำ 7 ตัว" จะรัดกลับกันกับจำนวนนาค ก็คือที่น้ำหายไป เกิดความแหงแลงขึ้นก็เพราะ พญานาคกลืนน้ำไวในทอง

เกี่ยวของกับคนไทย...เรามักจะเห็นสัญลักษณ์ที่เกี่ยวกับนาคได้เสมอ ในงาน จิตรกรรม ประติมากรรม และหัตถกรรม นาคเป็นสวนประกอบที่สำคัญทางสถาปัตยกรรม โดยเฉพาะตามอาคารวัดตาง ๆ หลังคาอาคารที่สรางขึ้นสำหรับสถาบันพระมหากษัตริย และสถานบันศาสนสถาน ตามคตินิยมที่วา นาคยิ่งใหญคูดควรกับสถาบันอันสูงสง เชน นาคสะดุง ที่ทอดลำตัวยาวตามบันได นาคลำยอง ที่ทำเป็นป่านลมหลังคาโบสถ์ ที่ตอเชื่อมกับนาคสะดุง นาคเบือน นาคจำลอง และนาคทันตดันทวยรูป พญานาค

พญานาค...เกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนา

ตามตำนาน พญานาค มีอยูกอนสมัยพระพุทธเจ้าแล้ว ดังเช่น หลังจากพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมพิเศษแล้ว ได้เสด็จไปตามเมืองต่าง ๆ เพื่อแสดงธรรมเทศนา มีครั้งหนึ่งได้เสด็จออกจากร่มไม้อชปาลนิโครธ ไปยังร่มไม้จิกชื่อ "มุจลินท" ทรงนั่งเสวยวิมุตติสุข อยู่ 7 วัน คราวเดียวกันนั้นมีฝนตกพรำ ๆ ประกอบไปดวยลมหนาวตลอด 7 วัน ได้มีพญานาคชื่อ "มุจลินท" เฆามาวงดวยขด 7 รอบพรอมกับแผพังพานปกพระผู้มีพระภาคเจา เพื่อจะป้องกันฝนตกและลมมิให้ถูกพระวรกาย หลังจากฝนหายแลว คลายขนดออก แปลงเพศเป็นมานพมายืนเฝ้าที่เบื้องพระพักตร ดวยความศรัทธาอยูางแรงกลา

ความเชื่อดังกลาวทำให้ชาวพุทธสรางพระพุทธรูปปางนาคปรก แตมักจะสรางแบบพระนั่งบนตัวพญานาค ซึ่งดูเหมือนวาเอาพญานาคเป็นบัลลังก เพื่อให้เกิดความสงางาม และทำให้คิดว่า พญานาค คือผู้คุ้มครองพระศาสดา

พญานาค...สะพาน (สายรุง) ที่เชื่อมโลกมนุษยกับสวรรค หรืออีกชื่อหนึ่งก็คือ โลกศักดิ์สิทธิ์ ความเชื่อที่วา พญานาคกับรุง เป็นอันเดียวกัน ก็คือสะพานเชื่อมโลกมนุษยกับสวรรคนั่นเอง

นาคสะดุง...ที่ราวบันไดปูสถนันไดสรางขึ้นตามความเชื่อถือ "บันไดนาค" ก็ดวยความเชื่อดังกลาว แมตอนที่พระพุทธเจาเสด็จลงมาจากดาวดึงส์ ก็ใชบันไดแกวมณีสีรุง ที่เทวดาเนรมิตขึ้นและมีพญานาคจำนวน 2 ตน เอาหลังหมุนบันไดไวหรือแมแต ดุง ของชาวลานนา และหมา ก็เชื่อกันวาคลี่คลายมาจากพญานาค และหมายถึงบันไดสูสวรรค

ความเชื่อของชาวฮินดู ก็ถือวา นาคเป็นสะพานเชื่อมภาวะปกติ กับที่สถิตของเทพ ทางเดินสูวิษณุโลก เชน ปราสาทนครวัด จึงทำเป็น พญานาคราช ที่ทอดยาวรับมนุษยตัวเล็ก ๆ สู่โลกแหงความศักดิ์สิทธิ์ หรือก็บั้งไฟของชาวอีสานที่ทำกันในงานประเพณีเดือนหก ก็ยังทำเป็นลวดลาย และเป็นรูปพญานาค พญานาคนั้นจะถูกสงไปบอกแถนบนฟาให้ปลอยฝนลงมา

ในสมัยพระพุทธเจา มีพญานาคตนหนึ่งฟังธรรมเทศนาของพระพุทธเจาแลวได้เกิดศรัทธา จึงได้แปลงกายเป็นมนุษยขอบวชเป็นพระภิกษุ แตอยู่มาวันหนึ่งเข้านอนในตอนกลางวัน หลังจากหลับแลวมนตได้เสื่อมกลายเป็นงูใหญ่ จนพระภิกษุรูปอื่นไปเห็นเขา ตอมาพระพุทธเจาทรงทราบจึงให้พระภิกษุนาคนั้นลี้ภัยออกไป เพราะเป็นสัตวเดรัจฉาน นาคตนนั้นผิดหวังมาก จึงขอถวายคำว่า นาค ไวเรียกผู้เขามาขอบวชในพระพุทธศาสนา เพื่อเป็นอนุสรณ์ในความศรัทธาของตน

ตอจากนั้นมาพระพุทธเจาจึงทรงบัญญัติไม่ให้สัตวเดรัจฉาน ไมวาจะเป็นนาค ครุฑ หรือสัตว์อื่น ๆ บวชอีกเป็นอันขาด เพราะก่อนที่อุปัชฌาย์จะอุปสมบทให้แก่ผู้ขอบวชจะต้องถาม อัตรายิกธรรม หรือข้อขัดข้องที่จะทำให้ผู้นั้นบวชเป็นพระภิกษุไม่ได้ รวม 8 ขอเสียกอน ในจำนวน 8 ขอนั้น มีขอหนึ่งถามวา "ทานเป็นมนุษยหรือเปลา"

• เหตุที่พระสุกจมน้ำ ที่เวินสุก บ้านหนองกุ้ง อำเภอโพนพิสัย

มีการเลาขานถึงความศรัทธาของพญานาคว่า เหลาพญานาค นั้นเป็นผู้ที่มีความเคารพ และศรัทธาในพระพุทธเจ้ามาก หลังจากที่มีการสร้างพระพุทธรูปขึ้นที่เมืองล้านช้าง ประเทศลาว ความทราบถึงเหลาพญานาค ที่อยู่เมืองบาดาล จึงได้แปลงกายขึ้นไปขอพระพุทธรูปกับเจาเมืองลานชาง โดยเจาะจงขอเอาพระสุก เพื่อไปไหวสักการะบูชา ที่เมืองบาดาล ปกติเหลาพญานาคเป็นผู้ที่ถือศีลแปดเครงครัดมาก พญานาค จะไมทำรายใคร สวนมนุษยตายในน้ำที่วาเงือกกินนั้น เงือกก็คือ พญานาค ชนเผา ประพฤติตนเกเร จึงรอบทำรายมนุษยตามน้ำ เดี๋ยวนี้พระสุกก็ยังจมอยู่ในแมน้ำโขง ที่ที่เป็นที่อยู่ของเหลา พญานาค ในเมืองบาดาล เวินสุกอยูตรงขามกับบานหนองกุง อำเภอโพนพิสัย จังหวัดหนองคาย ตรงนั้นเป็นบริเวณปากน้ำงึมไหลลงมาออกแมน้ำโขง เป็นแมน้ำสองสี

เมืองพญานาค หรือเมืองบาดาล

ในเมื่อมีเมืองมนุษย หรือโลกมนุษย์ โลกสวรรค์ หรือเมืองสวรรค์ ก็ต้องมีเมืองบาดาล (เมืองพญานาค) สองเมืองนอกจากเมืองมนุษย์แล้วหลายคนก็คงต้องอยากไปเป็นแน่ วิสัยของมนุษย์ชอบในสิ่งที่ท้าทาย ยิ่งห้ามก็ยิ่งอยากหนอ อยากเห็นเมืองบาดาลอยู่ใตเมืองมนุษยลงไปในใตดิน 16 กิโลเมตร (ตามความเชื่อ) มีคำเลาลือเกี่ยวกับเมืองบาดาลในเขต อำเภอโพนพิสัย จังหวัดหนองคาย (แตอยาอุตริขุดไปหาพญานาคก็แลวกัน)

พระพุทธเจ้าเสด็จเทวโลก

ครั้งหนึ่ง เมื่อพระพุทธเจ้าได้เสด็จพร้อมด้วยพระอรหันต์จำนวน 500 รูป เพื่อเสด็จไปยังเทวโลก ได้ผ่านวิมานของเหลาพญานาค ที่กำลังมีการรื่นเริงกันอย่างสนุกสนาน ที่มี นันโทปะนันทะนาคราช เป็นประธานใหญ่ เมื่อเห็นคณะสงฆ์ผ่านไปเหนือวิมานจึงมีความโกรธมาก จึงได้ตรวไปยังเขาพระสุเมรุเปลงตนเป็นนาคขนาดใหญ่ พันโอบเขาพระสุเมรุดวยขด 7 รอบ แลวแผพังพานบังชั้นดาวดึงส์เอาไว เพื่อไมให้พระพุทธเจาและพระสงฆ์ผ่านไปได้ และเมื่อเป็นดังนั้นได้มีพระอรหันตหลายรูปอาสาปราบ แตพระพุทธเจาไมทรงอนุญาต จน พระโมคคัลลานะ ผู้ซึ่งตามเสด็จไปดวยอาสา พระองค์จึงทรงอนุญาต ดังนั้น พระโมคคัลลานะ จึงได้แปลงกายเป็นนาคราชขนาดใหญกวาถึงเทาตัว พันเอานาคนันโทปะนันทะนาคราช เอาไวดวยขดถึง 14 รอบ นาคราชทนไมไหวบันดาลให้ไฟลุกขึ้น พระโมคคัลลานะ ก็ให้เกิดไฟขึ้นเชนกัน ไฟของนันโทปะนันทะนาคราชสู่ไมไหว จึงถามวา "ทานผู้เจริญ ทานเป็นใคร" ตอบวา "เราคือโมคคัลลานะ ศิษยของตถาคต" นันโทปะนันทะนาคราช จึงบอกวา ทานจงคืนรางกลับเป็นพระเหมือนเดิมเถิด แต่ด้วยนิสัยของผู้รู้ว่า นันโทปะนันทะนาคราช เป็นคนไมยอมแพใครงาย ๆ จึงได้แปลงกายให้เล็กนิดเดียว สามารถเขาวฐหู รูจมูกได้ แลวเขาไปตามรูตาง ๆ จน นันโทปะนันทะนาคราช ทนไมไหว และนันโทปะนันทะนาคราช สู่ไมได้จึงหนีไป พระโมคคัลลานะ จึงแปลงรางเป็นพญาครุฑโลดิตตามไป เมื่อหนีไมพนจึงแปลงรางเป็นมาณพหนุม ยอมแพ พระโมคคัลลานะและที่สุดจึงยอมให้พระพุทธเจาพรอมพระอรหันตผานไปแตโดยดี

ขอบคุณข้อมูลครูพูนศักดิ์ สักกทัตติยกุล โรงเรียสตรีศรีสุริโยทัย เขตสาทร กทม.

http://www.thaigoodview.com/library/teachershow/poonsak/buengkhonglong/sec03p03
http://www.siamsouth.com/smf/index.php?topic=2204.0